

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASiantuntijalausunto asiassa: HE 173/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle metsästyslain muuttamisesta

Neuvotteleva virkamies Sami Niemi

1. Yleistä

Esityksen taustalla on luontodirektiivin muutos suden (*Canis lupus*) suojeluaseman osalta, koska susikanta Euroopassa on vahvistunut ja levittäytynyt uusille alueille aiheuttaen huolta sosioekonomisia ongelmia, joihin direktiivin tiukan suojelun keinot eivät ole olleet riittävä.

Vaikka suden liitteen muutoksessa oli kyse komission aloitteesta, se edellytti aktiivista ja laajaa vaikuttamistyötä, jotta tarvittava määränemmistö saatiin muutoksen taakse. Suden liitteen muutos liitteestä IV (tiukasti suojellut lajit) liitteeseen V (lajit, joiden ottaminen luonnosta voi vaatia hyödyntämisen säätelyä) mahdollistaa hallituksen esityksessä ehdotetut muutokset metsästyslakiin.

Esityksen mukaan metsästyslaista poistettaisiin säännös suden ympärivuotisesta rauhoituksesta. Suden rauhoitusajasta ehdotetaan säädettäväksi metsästysasetuksessa. Lakiin tehtäisiin myös teknisiä muutoksia.

Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmaan, jonka mukaan suurpetopolitiikkaa on hoidettava tavalla, joka huomioi myös sosiaalisen kestävyvyn. Hallitusohjelmassa todetaan, että suurpetojen kannanhoidollinen metsästys turvataan lainsäädännöllä ja että jo aloitettua työtä kannanhoidollisen sudenmetsästyksen mahdollistamiseksi jatketaan eduskunnan päätöksen mukaisesti.

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen metsästyslain 41 §:n muuttamisesta (HE 21/2025 vp; EV 53/2025 vp) sisälsi kolme lausumaa. Ensinnäkin eduskunta edellytti, että EU:n luontodirektiivin muuttamisesta aiheutuvat suden rauhoituksen poistamiseen liittyvät säännösehdotukset tuodaan eduskunnan käsittelyyn heti vuoden 2025 syysistuntokauden alussa. Lisäksi eduskunta edellyttää, että maa- ja metsätalousministeriö valmistelee viipymättä tarvittavat metsästyslain teknistä laatua ja selkeyttä palvelevat muutokset ja että maa- ja metsätalousministeriö seuraa metsästyslainsäädännön toimivuutta ja jatkaa työtä sen eteen, että kannanhoidolliselle metsästykselle luodaan vakiintuneet puitteet.

2. Euroopan unionin lainsäädäntö

Euroopan parlamentti ja neuvosto ovat antaneet 17.6.2025 direktiivin (EU) 2025/1237 neuvoston direktiivin 92/43/ETY (luontodirektiivi) muuttamisesta suden (*Canis lupus*) suojeluaseman osalta. Direktiivissä susi siirrettiin tiukasti suojeltujen lajien liitteestä IV liitteeseen V, jonka lajit eivät ole yhtä tiukasti suojeltuja kuin liitteen IV lajit. Luontodirektiivi lähtökohtaisesti sallii liitteen V lajien metsästyksen. Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 15.1.2027 sen toimeenpanosta.

Luontodirektiivi lähtökohtaisesti sallii liitteen V lajien metsästyksen. Liitteen V lajeja koskee luontodirektiivin artikla 14. Direktiivin 14 artikla edellyttää kuitenkin, että liitteen V lajien suojelutason tilaa on aktiivisesti seurattava. Jos seuranta osoittaa sen tarpeelliseksi, on jäsenvaltion toteutettava tarpeellisia toimenpiteitä suojelutason turvaamiseksi. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla muun muassa lupajärjestelmä, kiintiöt, rauhoitusajakaikki sekä paikallinen tai väliaikainen rauhoittaminen. Liitteen V riistaeläinlajeja ovat Suomessa susi, euroopanmajava, halli, kirjohylje, itämeren norppa, hilleri, näätä ja metsäjänis.

3. Ehdotetut muutokset metsästyslakiin

Esityksessä ehdotetaan poistettavaksi metsästyslain 37 §:n 3 momentin säännös suden ympärivuotisesta rauhoituksesta. Suden rauhoitusajasta säädettäisiin metsästysasetuksella. Samalla metsästyslakiin tehtäisiin muutoksia, jotka parantaisivat lain teknistä laatua ja selkeyttä. Lisäksi laissa säädettäisiin suden metsästyksen käytännön järjestelyihin liittyvistä seikoista.

10 §. Pyyntilupa ja alueellinen kiintiö. Voimassa olevan pykälän 1 momentti sisältää asetuksenantovaltuuden, jonka mukaan valtioneuvoston asetuksella säädetään tarkemmin pyyntiluvan tai alueellisen kiintiön nojalla metsästettävistä riistaeläinlajeista, pyyntiluvan ja alueellisen kiintiön myöntämisen edellytyksistä sekä myöntämisessä noudatettavasta menettelystä ja muista pyyntilupaa koskevista seikoista sekä pyyntiluvan tai alueellisen kiintiön nojalla saadun saaliin ilmoittamisesta. Asetuksenantovaltuutta muutettaisiin siten, että se sisältäisi myös tarkemman sääntelyn alueellista kiintiötä koskevista seikoista. Lisäksi pykälässä säädettäisiin DNA-näytteen toimittamisesta.

30 §. Metsästyksen johtaja. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että vastaavasti kuin poikkeusluvan saajan, myös suden pyyntiluvan saajan olisi nimettävä metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia. Jos sutta metsästettäisiin alueellisen kiintiön nojalla, jokaisen metsästyksen osallistuvan olisi omalta osaltaan huolehdittava siitä, että metsästyksen johtaja ja tarvittava määrä varajohtajia on nimettynä.

Nyt jo edellytetty suden poikkeusluvanvaraisessa metsästyksessä metsästyksenjohtajaa, joten muutos on lähinnä tekninen.

37 §. Riistaeläinlajin rauhoittaminen. Pykälän 3 momentin sääntelyä muutettaisiin siten, että suden rauhoitusta koskeva säännös poistettaisiin momentista. Rauhoitusajasta säädettäisiin metsästysasetuksessa.

Lisäksi metsästyslain 41 §:ään ja 41a §:ään tehtäisiin pykälien teknistä laatua koskevia muutoksia.